

Kazimierz Sosnowski (1875 – 1954)

Urodził się 15 września 1875 r. w Niepołomicach. Był synem Franciszka i Agaty Sosnowskich, przyrodnim bratem **Ludwika Solskiego**. Uczęszczał do szkoły ludowej w Niepołomicach, gimnazjum w Bochni, a następnie do Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, gdzie w 1896 r. złożył egzamin dojrzałości. W tym samym roku rozpoczął studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim.

W swojej pracy pedagogicznej starał się harmonijnie łączyć rozwój intelektualny z rozwojem fizycznym młodzieży. Prowadził liczne wycieczki krajoznawczo-turystyczne. Przed I wojną światową kierował ćwiczeniami gimnastycznymi i wojskowymi młodzieży żeńskiej i męskiej. Mianowany początkowo zastępcą nauczyciela w I Gimnazjum im. Jana Długosza w Nowym Sączu, po kilku dniach został przeniesiony do III Gimnazjum im. Jana Sobieskiego w Krakowie. Do I Gimnazjum w Nowym Sączu powrócił w 1904 r. jako nauczyciel rzeczywisty, od 1907 r. z tytułem profesora szkół średnich nadanym mu przez Radę Szkolną Krajową we Lwowie. Podczas I wojny światowej, w latach 1914-1915, uczył języka polskiego i łaciny na kursach polskich w Salzburgu.

Po I wojnie światowej, w okresie kształtowania granic II Rzeczypospolitej, brał udział w pracach plebiscytowych Głównego Komitetu Plebiscytowego Spisko-Orawskiego w Nowym Targu (kwiecień – październik 1920) oraz Komisji Propagandy w Głównym Komisariacie Plebiscytowym w Bytomiu (od jesieni 1920). Działalność polityczną i wydawniczą (broszury, odezwy, ulotki dla ludności) łączył z popularyzacją wiedzy o spornych regionach, publikując artykuły w „Orlim Locie”, „Ziemi”.

Mieszkając i pracując w Nowym Sączu Sosnowski zaangażował się w działalność turystyczną i krajoznawczą. Współorganizował Towarzystwo Turystyczne „Beskid” i został pierwszym sekretarzem zarządu. W kwietniu 1923 r. został wybrany członkiem zarządu Oddziału PTT w Krakowie. Na forum Zarządu Głównego PTT dbał także o interesy Oddziału „Beskid” jako przewodniczący Międzyoddziałowej Komisji Zachodniobeskidzkiej. Zainicjował również utworzenie Oddziału „Gorce” Polskiego

Towarzystwa Tatrzańskiego (1920). W okresie po II wojnie światowej ponownie został wybrany członkiem Zarządu Głównego PTT. Działał również w Oddziale Krakowskim Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Po dokonanych połączeniach PTT i PTK w 1950 r. został członkiem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Był jednym z pierwszych znakarzy szlaków w Beskidach. Zaprojektował i nadzorował realizację Głównego Szlaku Beskidzkiego prowadzącego z Ustronia do Krynicy (nazwanego później jego imieniem). Również Mały Szlak Beskidzki ze Straconki na Luboń Wielki również został zrealizowany wg jego pomysłu. Wystąpił także z pomysłem Głównego Szlaku Podkarpackiego z Ciężkowic do Bielska. Z inicjatywy Sosnowskiego wybudowano schroniska górskie na Jaworzynie Krynickiej, Turbaczu i Przehybie (po raz pierwszy pomysł wybudowania tam schroniska wysunął już w 1906 r.). Propagował ideę ochrony przyrody oraz utworzenia parków narodowych w Tatrach, Pieninach i na Babiej Górze.

Pierwszy Przewodnik po Beskidzie Zachodnim od Krynicy po Wisłę łącznie z Pieninami i terenami narciarskimi wydał Sosnowski w Krakowie w 1914 r. Opublikował również popularną monografię turystyczno-krajoznawczą Beskidy Zachodnie (Kr. 1924). Liczne artykuły turystyczno-krajoznawcze Sosnowskiego ukazywały się na łamach „Pamiętnika Towarzystwa Tatrzańskiego” (w latach 1914-1919 był członkiem zespołu redagującego), „Wierchów”, „Ziemi”, „Orlego Lotu” i „Ochrony Przyrody”.

Przypomniął także pomysł *Stanisława Leszczyckiego* wytyczenia szlaku wiodącego przez Jurę. Doprowadził do jego realizacji, nazywając go Szlakiem Orlich Gniazd.

Zmarł 15 grudnia 1954 r. w Krakowie. Pochowany został na cmentarzu Salwatorskim.

Jego imieniem nazwano schroniska górskie na Przehybie (1938), na Hali Krupowej (1955) oraz Dom Turysty PTTK Krakowie, w którym znajduje się także ośrodek muzealny KTG ZG PTTK zwany Gabinetem K. Sosnowskiego, gromadzący pamiątki i dokumenty po tym wybitnym krajoznawcy.